

Dosarul nr.2ra-797/19

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei, (Jud: C. Cheptea)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Jud: S. Procopciuc, E. Grumeze, A. Garbuz)

ÎNCHEIERE

8 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Nicolae Roșca,
reprezentat de către avocatul Stela Gavajuc

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de
Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni împotriva lui Roșca Nicolae cu
privire la încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres

împotriva deciziei din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a
respins apelul depus de Nicolae Roșca și s-a menținut hotărârea din 30 ianuarie 2017
a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei,

constată:

La 2 decembrie 2015, Compania de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe
Acțiuni a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Roșca cu privire
la restituirea despăgubirii de asigurare în ordine de regres.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 10 septembrie 2013, în jurul
orelor 14.22, pe str. Ștefan cel Mare din mun. Bălți, a avut loc accidentul rutier cu
implicarea automobilului de model „Mitsubishi Outland”, cu număr de
înmatriculare XXXXX, condus de către Nicolae Roșca și a automobilului de model
„Mercedes 315”, cu număr de înmatriculare XXXXX, la volanul căruia se afla Lilian
Mariuțan.

Astfel reclamantul a menționat că în rezultatul accidentului rutier automobilul
de model „Mercedes 315”, cu număr de înmatriculare XXXXX a fost avariat.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenția administrativă nr.
MAI02268725 din 10 septembrie 2013, vinovat de producerea accidentului rutier a
fost recunoscut Nicolae Roșca, conducător automobilului de model „Mitsubishi
Outland”, cu număr de înmatriculare XXXXX.

La fel reclamantul a specificat că conform certificatului de înmatriculare,
proprietarul automobilului de model „Mitsubishi Outland”, cu număr de
înmatriculare XXXXX, este Ludmila Cernîșev, iar proprietarul automobilului de

model „Mercedes 315”, cu număr de înmatriculare XXXXX, este Societatea cu Răspundere Limitată „Parcul de Autobuze și Taximetrie nr.9”.

Reclamantul a susținut că la momentul producerii accidentului rutier, Ludmila Cernîșev deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă emisă de Compania de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni. Totodată reclamantul a accentuat că contractul de asigurare menționat a fost întocmit cu indicarea unui număr limitat de persoane cu drept de a conduce automobilul de model „Mitsubishi Outland”, cu număr de înmatriculare XXXXX.

Prin urmare, reclamantul a relatat că Nicolae Roșca nu a fost indicat în contractul de asigurare încheiat între Ludmila Cernîșev și Compania de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni, ca persoană cu drept de a conduce automobilul nominalizat.

Reclamantul a relatat că valoarea prejudiciului cauzat automobilului de model „Mercedes 315”, cu număr de înmatriculare XXXXX, constituie suma de 45 684,21 lei.

Astfel reclamantul a notat că conform, dispoziției de plată nr. 879 din 03 octombrie 2013, se confirmă faptul că a achitat Societății cu Răspundere Limitată „Parcul de Autobuze și Taximetrie nr.9” despăgubirea în mărime de 45 684,21 lei.

Reclamantul a susținut că a expediat, în adresa lui Nicolae Roșca o pretenție, prin care a solicitat recuperarea despăgubirii de asigurare, însă nu a primit nici un răspuns.

Reclamantul Compania de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni a solicitat încasarea din contul lui Nicolae Roșca în beneficiul Companiei de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni a despăgubirii de asigurare în sumă 45 684,21 lei.

Prin hotărârea din 30 ianuarie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei, a fost admisă acțiunea depusă de Compania de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni, fiind încasat din contul lui Nicolae Roșca în beneficiul Companiei de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni despăgubirea de asigurare în sumă de 45 684,21 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 1370,52 lei (f.d. 85-88, vol. I).

Prin decizia din 12 septembrie 2017 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul depus de Nicolae Roșca și menținută hotărârea din 30 ianuarie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei (f.d.147-151, vol. I).

Prin decizia din 7 februarie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Nicolae Roșca, reprezentat de către avocatul Stela Gavajuc, fiind casată decizia din 12 septembrie 2017 a Curții de Apel Bălți cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, pentru a fi stabilit prejudiciul real suportat de către proprietarul automobilului de model „Mercedes 315”, cu număr de înmatriculare XXXXX (f.d. 173-180, vol. I).

Prin decizia din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul depus de Nicolae Roșca și menținută hotărârea din 30 ianuarie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei (f.d.236-243, vol. I).

Pentru a hotărî astfel, instanțele de judecată au reținut că conform procesului-verbal cu privire la contravenția administrativă nr. MAI02268725 din 10 septembrie 2013, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Nicolae Roșca, conducător automobilului de model „Mitsubishi Outland”, cu număr de înmatriculare XXXXX. Totodată instanțele au stabilit că Nicolae Roșca nu a fost indicat în contractul de asigurare încheiat între Ludmila Cernîșev și Compania de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni, ca persoană cu drept de a conduce automobilul nominalizat.

Prin urmare, instanțele de judecată au concluzionat ca fiind întemeiată acțiunea depusă de Compania de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea din contul lui Nicolae Roșca a despăgubirii de asigurare în sumă de 45 684,21 lei.

Suplimentar, instanța de apel a respins argumentul lui Nicolae Roșca, precum că evaluarea a fost efectuată în lipsa sa, invocând că acesta nu avea statut de persoană asigurată conform art. 21 alin. (4) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule în vigoare la momentul producerii accidentului rutier, care prevedea că procesul-verbal de constatare a pagubelor se încheie de asigurator, cu participarea asiguratului și a persoanei păgubite sau a reprezentantului acesteia, în bază de procură, și se semnează de toți participanții la întocmirea lui.

Totodată instanța de apel a menționat că nu pot fi acceptate ca probe actul de evaluare la procesul-verbal de constatare a daunelor nr. 03/0912A și raportul nr. 0307/16-D din 12 septembrie 2016 privind evaluarea costului de manoperă, pieselor de schimb și a materialelor necesare pentru reparația automobilului accidentat, deoarece au fost efectuate fără examinarea automobilului.

De asemenea, Curtea de Apel Bălți a constatat că la caz nu pot fi aplicate prevederile art. 23 alin. (11) și (13) din din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civil pentru pagube produse de autovehicule, deoarece prevederile date nu existau la momentul evaluării cheltuielilor de reparație auto.

La 21 ianuarie 2019, Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 244, vol. I).

La 22 februarie 2019, Nicolae Roșca, reprezentat de către avocatul Stela Gavajuc, a depus recurs împotriva deciziei din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei cu pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

Recurentul Nicolae Roșca, reprezentat de către avocatul Stela Gavajuc, în motivarea recursului, a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

Astfel recurentul a menționat că Compania de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni nu a confirmat prin probe pertinente și concludente valoarea pagubei real suportate de către proprietarul automobilului avariat.

Recurentul a notat că instanța de apel a neglijat cu desăvârșire faptul că procesul-verbal de constatare a pagubelor din 11 septembrie 2013 a fost întocmit fără participarea asiguratului Ludmila Cernîșev și a utilizatorului autovehiculului. Mai mult, recurentul a accentuat că o mare parte din deteriorările menționate în procesul-verbal din 11 septembrie 2013 nu corespund realității.

Suplimentar, recurentul a susținut că Compania de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni a decis în mod unilateral să achite despăgubirea de asigurare în mărime de 45 648,21 lei.

La 25 martie 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Companiei de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni informându-o că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data stabilită pentru examinarea cauzei, Compania de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni nu a înaintat referință la cererea de recurs depusă de Nicolae Roșca, reprezentat de către avocatul Stela Gavajuc, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibilă cererea de recurs formulată de Nicolae Roșca, reprezentat de către avocatul Stela Gavajuc, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 20 decembrie 2018 a fost expediat în adresa părților la 21 ianuarie 2019 (f.d. 24, vol. I) însă conform scrisorii de însoțire se confirmă faptul că recurentul a recepționat decizia instanței de apel la 24 ianuarie 2019, iar avocatul recurentului la 23 ianuarie 2019 (f.d. 245-246, vol. I).

Astfel, în atare situație, instanța de judecată a constatat că recursul declarat de Nicolae Roșca, reprezentat de către avocatul Stela Gavajuc la 22 februarie 2019 este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, materialele cauzei au confirmat faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al acestei căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiasvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, *de exemplu*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de

drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Nicolae Roșca, reprezentat de către avocatul Stela Gavajuc este formulată în baza art. 432 alin. (1) lit. a), b) din Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (2), lit. f) din Codul de Procedură Civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), ibidem, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Nicolae Roșca, reprezentat de către avocatul Stela Gavajuc a formulat prezenta cerere după ce a avut posibilitatea de a

fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Nicolae Roșca, reprezentat de către avocatul Stela Gavajuc nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Nicolae Roșca, reprezentat de către avocatul Stela Gavajuc se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru